

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — h
četrt " 6 " 50 " — h
mesec " 2 " 20 " — h

V upravnistvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — h
četrt " 5 " — h
mesec " 1 " 70 " — h

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, 1, 17.

Izhaja vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 280.

V Ljubljani, v četrtek 6. decembra 1900.

Letnik XXVIII.

Volilno gibanje.

V obrambo pravice!

V trnovski občini dostavlja obč. sluga glasovnice. Ž njim pa hodi občinski svetnik Urbančič. Ta pa glasovnice, predno se izroče, popisuje z imeni liberalnih kandidatov. Ljudem pravi, da je tako naročeno od okrajnega glavarstva. To je očitna sleparija. Preskrbljeno je že, da se ta liberalna sleparija kaznuje in da se volilci več tako pretvezo ne terorizirajo. Da se take sleparije preprečijo, je nujno potrebno, da poklicana oblast volilne sleparije takoj zapre.

Pozor!

Nasprotniki delajo proti g. Pfeiterju tudi mnogo z denarjem. Ker so 22. nov. v Krškem sijajno — »Narodu« so brzojavili: »velečastno!« — pogoreli, poskusili bodo morda — ali mogoče so že skušali — svojo srečo še s kupovanjem glasov. Pozivljamo torej somišljenike, da bistro motre in ostro pazijo na početje nasprotnikov, kajti: »Ko so ljudje spali, prišel je sovražnik in je posejal luliko med pšenico!«

Shod na Dvoru pri Žužemberku

Dr. Tavčar skri samemu sebi za »klako.« V soboto da v tisk govor, ki ga hoče v nedeljo imeti, in naj se zgodi kar koli, naj tudi dr. Tavčar govori trezno ali pijano, kratko ali dolgo, govor je za »inteligenco« salviran, in v »Narodu« se bere o »velikanski zmagi.« Tako je bilo na Dvoru pri Žužemberku. Preprost verodostojen mož, ki si je hotel liberalno bando od blizu ogledati, nam piše o tem shodu sledeče:

Pred dohodom Tavčarjevim je dvorski župan pripenal nekaterim zadosti trčenim liberalcem znamenja, ti naj bi klerikalce, ako bi provzročili kak nered, spravili izpred oči liberalcev. Bil je tudi sam vinjen. Možnarje je ukazal nabijati, da bi bila slavnost podobna sprejemu kakega škofa ali drugega imenitnega človeka.

Po mojih mislih ni bilo čez deset kmetov zraven. Vse, kar je bilo tukaj, je bil žužembski uradni štab z malo izjemo, sploh vse, kar »čuti in trpi s kmetom.« In tem stiskanem siromakom je govoril jako usmiljeno naš bodoči poslanec Zupančič, kaj on čuti in kako vidi siromašnega kmeta. Kmet mora biti, ako hoče kdo znati bolesi in nesrečo kmeta. In kmet je v havelokih in z očali so mu burno pritjevali. Potem je tudi razodel, da ima dobro srce in pa da je njegova hiša »gluh« tako krščanska, kakor katera druga. Ako bo on izvoljen, bo pomagal kmetu, klerikalcem pa v cerkev, kamor spadajo.

Na to nastopi dr. Tavčar. On je pa jako lačen mladih klerikalcev. Od začetka pa do konca jih je hrustal in pa podil v cerkev. Ubogi klerikalci! Da bi Tavčar le še v cerkev za njimi ne šel! Sline se mu bodo cedile, kadar bodo vsi notri.

A pri tem »delu« ga je dobil mož visoke postave. »Stoj, dosti si blatil naše prečastite gospode! Ti nisi človek!« In zapustila sta dva korenjaka liberalni tabor z besedami: »Tako bi mogel govoriti le satan! Ne poslušajmo ga!« Kvasil je potem Tavčar o klerikalnem vozu, da je že močno polomljen in da se bo čisto polomil. Govoril je tudi o Španiji. Tam so klerikalci nakopičili ves denar na svoje kupe, kmet je pa stradal in jedel neko rujavo glino in hrastove skorje. Klerikalci si polnijo žaklje in imajo take obraze, da se devet spomladi na enem vidi.

— Seveda Tavčar ni tako rejen, ker stari klerikalci so pretrdi, mladi, — ti ne bode jih treba, — so pa prehitri, zakaj kakor hitro občinski sluga izroči izkaznico in glasovnico, jo pa že mlečnozobi klerikalec počeka. — Ni čuda torej, da se je Tavčar smilil tem ubožcem, ki so stali okoli njega.

Na to neki dr. Tr., katerega imena si pa nisem zapomnil, Triller nastopi mesto Lukca, ki je »dober mož in sin kmetijskih starišev.« Po svoji pridnosti je postal v Ljubljani učitelj. To so njegove zasluge. Njegovi grehi so pa ti, da ne more videti klerikalcev. Uboga para klerikalna, že ta namestnik te tako mesari, kaj bi še le bilo, če bi te Lukec sam v kremplje dobil!

Še nekaj o Tavčarju! Klical je: »Nazaj h Kristusu, vi klerikalci, potem bomo tudi mi šli za vami.« Kaj ne, kakšen misijonar! Za kar je tudi rekel, da pričakuje plačila od dobrega Boga. Dobra duša!

»Inteligence«, ki more tako kvasenje odobravati, mora biti — pijana ali prismojena. In nekaj takega se govori o »inteligenci« in o »kmetih v havelokih«, ki so poslušali Tavčarja. Prosit!

Mokraško iz Zagorja

»Agentiranje«. To vam »agentirajo« naši mokrači po hribih in dolinah do Trojan, Moravé in Šmartna dan na dan! Postali so pa tudi taki kot Indijanci, ko izkopljejo bojno sekuro. Vse, vse je naše! so že kričali. To je bilo krika in vika, ko zvedo, da je bil prejšnjo nedeljo po sveti maši shod v Št. Lambertu in popoldne pod Sv. Goro, kjer sta si drznila »klerikalna« agitatorja Jakopič in Škerjanec razkrivati kmetom liberalne in mokraške sleparije.

Mokrači v zadregi. V nedeljo jih povabijo liberalni bratci v Šmartno, kjer so Šmarčani imeli priliko opazovati njih oliko. Kako ponosni so sami na njo, priča to, da se bahajo, kako je eden udrihnil gospoda dekana z dežnikom po hrbtu in kako sta dva nesla gosp. Janeza na hladno. Čuli pa so zvoniti tudi o shodu v Dolini nad Zagorjem. Čobal je poslal eno patroljo 30 najbolj izvežbanih gori.

Ponesrečen bojni načrt. Ob deseti uri so že prihiteli na podružnico Briše, ker so čuli, da bo imel kapelan Škerjanec ondi sveto mašo. Pač velika ljubezen do svojega pastirja, da gredo dve uri daleč za njim.

Ker najdejo cerkev prazno, dirjajo eno uro dalje na Mlivše, ker ondi se ima menda vršiti volilni shod. Ker so za sv. Barbaro dobili vsak eno kronco, je bilo ravno za potnino. Tam čakajo do treh. Kaka navdušenost, ko prideta mimo klerikalna agitatorja Škerjanec in Jakopič sama! Nič kmetov! »Ta dva bomo pa že pohrustali!« — »Kaj pa vi tu, ljubi farani!« — »Na shod smo prišli.« — »Kdo ga je pa sklical?« — »Menda kaplan.« — »Jaz nič ne vem o tem. Midva sva imela ravno shod v Kolovratu. In sedaj greva na Vače. Pojdite z nami.« — To jim je pa bilo preveč! Postali so vredni svojih bratcev v Šmartnem, seveda v besedah in obnašanju. Pa tudi klerikalna agitatorja sta bila kaznovana za svoje norčevanje, ker so jih za nos potegnili liberalci z Vačami, ki so trosili med kmete vabila na shod ob 3. uri, shod pa je bil opoludne. — Menda so se bali kmetov in so jih s tem preslepili.

Kljub temu pa smo »poagentirali« v ponedeljek po vsej Dolini in povsod uvidevali, kako mokrači in liberalci z lažmi in obrekovanjem ljudi sleparijo.

Somišljeniki! Na krov do zadnjega moža! Odpirajmo oči poštemu narodu. Razkrivajmo sleparstvo in zмага je gotovo naša!

Agitator v smrtni nevarnosti. Da mokrači in liberalci agitatorsko pravico samo sebi pripisujejo, skušamo vsi. Ker pa jih ne ubogamo, — žugajo. Ko pred par dnevi hiti zagorski kapelan po svojem »opravilu« mimo zagorskega »na hladno postavljene« sokolskega staroste Maura in za nekaj časa še predsednika slavnoznane hranilnice, tedaj mu prileti na ušesa par korenitih čufarskih izrazov. Ko se ozre, vidi za seboj ekstarosto s »frvanko« v roci. »Kar s kamenjem bom tega h... a.«

Notranjsko.

Iz Črnega vrha pri Idriji. Zadnji shod, ki se je vršil dne 25. nov. v prostorih g. župana Mat. Lampeta, je bil obilno obiskan. Bilo je do 130 ljudi, večina iz 4. kurije. Predsednikom je bil izvoljen načelnik posojilnice in kmetijskega društva g. Rudolf. Najprej je poučil g. Abram navzoče o novi volitvi, potem pa g. Sever o njih dolžnosti, in jim pokazal Božiča o pravi luči. Navzoč je bil tudi liberalni Ivan Lampe, ki pa ves čas shoda ni črnil besede, menda je jezik doma pozabil. Shod smo zaključili z »Živijo klici« na g. Žitnika.

Iz senožeške občine, 4. dec. Tudi v naši občini se vidno giblje agitacija za državnozbornske volitve. Prvi javni shod je sklical dež. poslanec g. Josip Zelen pred štirimi tedni v Senožeče. Na tem shodu, katerega je hotel senožeški župan g. pl. Garzarolli s šendamerijo preprečiti, kar pa se mu ni posrečilo, je možem v poljudnih besedah pojasnil pomen in namen slovenskih strank in njih delovanje.

Drugi javni volilni shod je baš isti g. sklical na 18. p. m. v Dolenjovas pri Senožečah, katerega izid je hotel »Slov. Narod« z dné 28. p. m. s svojim obrekovanjem osmešiti. Razsoden človek »Narodu« itak ne veruje. Dne 25. p. m. pa smo srečavali, ko smo iz Dolenjevasi šli v Senožeče k sveti maši, c. kr. davkarskega kontrolorja iz Senožeč proti Dolenjivasi korakati, kateri je trdil na vprašanje, kam gre tako rano, da je danes maša v Dolenjivasi. A istina je bila, da je šel na povelje tajno volilni shod pripravljat. In glej: sešli so se omenjeni dan mameluki okoli svojega lahonskega patricija v neki krčmi v Dolenjivasi ter vlekli na ušesa obljube plemenitega gospoda. Prva beseda njegovega »jedernatega« govora je bila: »Sevej, da boste Dolenjci pri volitvah z nami držali?« Nato se oglasi mladič nevolilec iz gostov v krčmi: »Bomo, če bo kaj pijače!« — »Bo!« je bil odgovor; in bilo je koj polnih steklenic vina po mizah, in teklo je vino z miz. Mož je nato lomil nekaj neslanih fraz, ljudje pa so se mu muzali od strani.

Za njim je nastopil kot govornik po hišah v Senožečah dobro poznati učitelj ter hvalisal Ivana in Luko, a ni mu šlo izpod rok. Nato je s cepcem udrihal po duhovstvu, posojilnicah, kat.-narodnih kandidatih ter konečno predlagal, da naj tisti, ki so za Božiča in Jelenc-a, roke vzdignejo. Ker pa so se moške spogledavali, je hotel bliže stoječim poslušalcem siloma roke vzdigovati; ti pa so se ustavljali sitnosti svojega uči-

telja. In tako se je izjalovil od V. tajno aranžovani volilni shod. Ko je potem družba zapuščala gostilno, so navzoči volilci in nevolilci na videz »Živio« klicali za njimi, a pozneje so doneli za njimi: »Pojdite se soliti!« Gospod Boštjan pa naj ne pozabi na Gregorja Šk.

V nedeljo 2. t. m. je šla omenjena »bella compagna« v Senadole, tam nekatere vaščane skupaj zbobnala, jih v krčmi pogostila ter jim izpolnila glasovnice.

Tudi dobro poznani učitelj si je posebno prizadeval, da je priprostemu kmet-skemu ljudstvu metal pesek v oči. Ali ne ve ta učitelj za ukaz naučnega ministerstva z dne 10. avgusta leta 1895, št. 1615, razglašen po c. kr. deželnem šolskem svetu kranjskem dne 23. septembra leta 1894, številka 1940, kateri razglas učiteljem in učiteljicam na ljudskih in meščanskih šolah vsako agitacijo in strankarstvo v obče pri volitvah strogo prepoveduje.

In po vseh silnih agitacijah pride sinoči še tisti možic, ki čuje na ime Kopač, v Senožeče, da je tam v neki tesni sobi nadlegoval s svojimi obrabljenimi čenčami radovedne Senožečane. Obljubil je, da bo, ako ga državnim poslancem v peti kuriji volijo, zemljiški davek znižal, da bo vojake odpravil, da bo plače državnim uradnikom znižal, da bodo tudi advokati in notarji svoje ekspenzare za tri četrtine znižali itd. Take je kvasil celi dve uri. Eno pa je rekel, katera je tistega, koji ga je v Senožeče zvabil, hudo dirnula, da se je koj iz sobe odstranil. Rekel je, da plemenitši uboge ljudi odirajo in tako bogat. Trdil je, da zna ceniti delavski stan, ker je sam delavec. A ko mu je na to izjavo neki trgovec ugovarjal, da njegove roke ne kažejo žuljev, ker so s prstani okovane, ni vedel, kaj bi odgovoril. — Rekel je dalje, da je bil prisiljen ta shod prirediti, sicer bi bil zgubil svojo službo. Ko je to izgovoril, so začeli ljudje, kar jih je bilo, sobo zapuščati in slišali so se v veži glasovi: »Ta mož je menda socijalni demokrat!« — Senožeška gospoda se tega shoda ni udeležila, razun pl. gospoda in nekaterih njegovih zvestih trabantov.

Zvižaje liberalcev. Mej kmeti v logaškem okraju trosijo laž, da sta unški župnik in en cerkniški kapelan že na liberalno stran potegnili, torej ni tako velik greh, ako se tudi kmet pridruži liberalcem. »Hilf, was helfen kann.«

Liberalni shod na Bučki.

Dne 2. t. m. ob 3. uri popoldne po krščanskem nauku nabralo se je precejšnje število ljudstva pri gostilni Alojzija Pungersiča na Bučki. Kmalu na to prikorakata dve zali osebi navkreber. Najprej zadeneta na nekega klerikalca, globoko z razkritima glavama mu poklon naredita. Ta trdosrčnež pa še klobuka raz glave ne vzame. Omenjena gospoda sta bila dr. Tomaž Romih, učitelj v Krškem, in g. Globočnik, veleposestnik na Dobravi pri Kostanjevici. Njima nasproti prikreva nek krojaček, g. Globočnika objame čez pas ter pravi: »Le pjdte gasput u hiše, smo nutr možje iz stare Bjevčke«. In res gresta gospoda ponosno v gostilno. Tu so pa njihovi lačni in žejni že komaj čakali božje kapljice. No, g. kandidat kmalo spozna njih potrebo ter migne krčmarju, naj ga princese, da bode trčili. Toda žalibog krčmar je bil kmalo v zadregi; vina mu je zmanjkalo. Navzoča gospoda, dasi učena, čudežev vendar ne znata delati. Kaj jima je bilo storiti? Poslali so k bližnjemu sosedu, trdemu

klerikalcu, da je posodil še 24 l. vina, in to je zadostovalo. Glejte, v silo je prišel klerikalec liberalcu na pomoč!

Med govorom, ki ga je imel g. Globočnik, je razložil svojim zbranim, kako težaven je kmetijski stan, da se mora tudi on s kmetijo boriti, kakor mi, ter se pobahal, koliko je že prigospodaril, kar je on gospodar. Pravil je tudi, kaj bo vse za kmeta storil, ako bo on izvoljen poslanec.

Omenil je tudi, kako duhovnike ljubi in rad ima, vendar pa želi, da naj bi se duhovniki kar največ mogoče s političnega polja v cerkev potisnili. Po dokončanem govoru so hoteli napraviti južno dotičnim gospodom. Miza je bila že pogrnjena. Po naključju sedelo je za mizo neko ženišče štrihano dobrega cvička. In ta, nebodijetrebno izbila je vse skup, jed in pijačo, na to pregrnjeno mizo. Pravi, da je bilo težko, naj si bo pa že kakor hoče, težko ali lahko, bila je tega polna miza, da je na vseh voglih dol teklo. Gospoda se malo spogledata ter gresta iz hiše, češ, nisva boljsega zaslužila, pa še za to ne marava. Z velikim poklonom se poslovita, ter hitrih korakov stopata proti Dol. Raduljam ter se gredečo pogovarjata: »E kaj to, če oni klerikalec nej znama, to nič ne dene, sej morebiti jih bo še 50 preveč«. Toda motita se gospoda. Ako sta povsod tako nesrečna kot v Bučki, potem najbrž ne bo iz Vaše moke nič pogače. Pomislite, da občina Bučka ima kakih 99 volilcev za poslanca kmetijskih občin, in teh je bilo pri vas komaj deseti del, med njimi samo trije obč. odborniki, drugi bili so večinoma lačni in žejni, ki ne plačujejo nobenega davka razun od šnopsa. Ti so prišli z veselo nado, da jih boste dobro napojili, kar se je res zgodilo. V zahvalo so vam upili živijo! Na čelu tej tolpi bil je Janko Novak, po domače Brdavs iz Zgor. Radulj.

Romajte torej, te skromne vrstice, po širnej Sloveniji, ter oznanujte vsem liberalcem, kako sijajen je bil liberalni shod na Bučki, ter bodite prepričani, da vaš ljubi »Narod« strašno laže! Podseljan.

Štajersko.

Doslej je že na mnogih krajih zmagal Žičkar, kakor smo dan na dan beležili. Za Hribarja pa bodo glasovali med drugimi volilni možje iz Gornjega grada (2), iz Nove Štite (2), Ročne (5). Gotovo za Žičkarja so 3 Mozirjani, 5 Ljubencev, Kokarjani, Solčavani in Rečičani.

Volilno gibanje v Trstu.

Iz Trsta se nam piše: Kandidatura bivšega župana dr. Dompierija za V. kurijo je zopet na površju. Na velikanskih lepkih poziva neodvisni volilni odbor meščanstvo, naj združi svoje glasove na poštenega in sposobnega kandidata. Progressovo stranko spreleta strah »Il Piccolo« skuša v dolgem članku osmešiti može v neodvisnem volilnem odboru. Zanimivo je razkritje »Avantija«, da so progresovci in demokrati sami ponudili Dompieriju mandat. Iz takih rok ga poštenjak seveda ne sprejme. Ne vemo še, kaj poreče Dompieri na to ponovno kandidato proti njegovi volji. Še bolj zanimiva je druga vest v istem listu. Cenzura je namreč na gori navedenem pozivu neodvisnega odbora črtala skoro polovico, in sicer same take odstavitke, v katerih se »komoristom« očita marsikatera bridka resnica! »Avanti« je danes priobčil izvirnik tega poziva. — Kandidate »Progressa« in »Demokratike« še vedno pokriva tema. Ne upajo se na dan, kajti njih možje — ne ljubijo luči. Bolj in bolj se zavedajo, da je Camber, kateremu je znana marsikatera tajnost gospodujoče klike, nevaren nasprotnik.

Politično društvo »Edinost« v Trstu priredi prihodnjo soboto, 8. t. m. dva volilna shoda, in sicer v Rojanu (konsumno društvo) in v Kolonji (pri Matevžu.)

Volilno gibanje na Goriškem.

»Gorica« poroča: »Še par dni in volitve volilnih mož bodo pri kraju. Izid njih, kolikor nam je znan že do sedaj, bo tak, da ne bomo imeli mi uzroka se — joki, niti naši nasprotniki smejeti, kajti dejstvo je že do danes, da imamo mi v IV. kuriji veliko absolutno večino glasov, a tudi v V. kuriji nam je večina že danes zagotov-

ljena. Le neustrašeno na volišče še v onih par občinah, kjer se imajo vršiti prvotne volitve, da bode naša zmaga čim sijajna. Pa srca kvišku!

»Soča« poroča, da so Tumovci zmagali v Ročinju, v Trnovem pri Gorici, v Devinu, na Št. Viški gori. »Klerikalci« so zmagali v Podgori, v Kojsem in v Kozani.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. decembra.

Čehi in Koerberjeva vlada. Shod mladočeskich zaupnikov se še ni vršil in se torej še ni odločilo, kako taktiki bodo zavzeli v zbornici novoizvoljeni češki poslanci, in vendar se že na vse pretege trdi v židovsko-liberalnih listih, da bodo Čehi obstruirali tudi v prihodnjem zasedanju in da hočejo vreči Koerberjevo ministerstvo ali vsaj nekaj njegovih članov. Pred vsem hočejo vreči ministra Špens-Boodena in Böhm-Bawerka, ki s'a nastopala večkrat proti češkimi težnjam. Bivši poslanec in vodja dr. Engel je bival predvčeranjim na Dunaju ter ondi konferiral z ministrom Rezekom, bivšim poslancem dr. Kaizlom in predsednikom praške trg. zbornice Wohankom, in baje tudi z ministrskim predsednikom Koerberjem, čemur pa oporekajo dunajski židovski listi. Dr. Engel je neki pri tej priliki pritiskal na vse strani, da se izpolni zgorej omenjena želja Čehov, in neki znova izjavil, da ne vsprejme nikakega mandata. Iz tega, kar se je dogajalo na Dunaju, torej še ni posneti, da so Čehi že gotovi s svojim bojnim nadržtom. Pač pa piše praška »Politik«, da naj vlada takoj pokaže, hoče li imeti usodo grofa Claryja ali pa se takoj odpovedati zvezi z nemškimi levičarji. Na vsak način bomo tako postopali napram vladi, kakor zasluži. — Te besede kažejo, da so zavzeli Čehi strogo opozicijsko stališče napram vladi. A besedam še niso sledila dejanja.

Novo češko - nemško spravno akcijo namerava po poročilu lista »Glos Narodu« v kratkem uprizoriti vlada. S tem pa ni rečeno, da se nameravajo novi ustni dogovori mej zastopniki obeh strank, marveč vlada bo to sama izvedla pismenim potom. Povabila bo zaupnike obeh strank, naj ji pismenim potom sporoče zahteve in pogoje, pod katerimi bi bilo mogoče spraviti se z drugim delom. Na podlagi došlih jej pojasnil bo vlada sestavila nove skupne pogoje, oziroma predloge ter jih predložila strankama v odobrenje. Ministerski predsednik Koerber je baje prepričan, da bo imel ta način pogajanja več vspeha, in ga je voljan nadaljevati, dokler nista jedini obe češki stranki. Za slučaj, da se mu poskus posreči, je voljan Koerber privoliti tudi v preosnovo kabineta. — Zgoraj imenovani list dostavlja temu poročilu, da je prejel to obvestilo iz povsem zanesljivega vira.

Razpor v mladočeski stranki. Pred nekaj dnevi so pisali razni listi, da se je pojavil v mladočeskem taboru razpor radi mladočeskich kandidatov. Izvršilni odbor sedaj izjavlja, da v stranki ni nikakega razpora glede kandidatov, za katere so zavzeti vsi češki volilci. Vendar je pa posneti iz raznih izjav, da še ni jedinstvi mej voditelji mladočeske politike: za ali proti obstrukciji, kar pa seveda ne bo vplivalo na izvolitev od skupnega odbora priporočenih kandidatov.

Zasedanje češkega dež. zbora bo bržkone zelo burno, akoravno mu je določen samo nekajdnevni rok. Radikalci hočejo na vsak način spraviti na dnevni red razne politične zadeve. Bivši poslanec Spindler zahteva v svojem »Podfipanu«, da se razprava ne sme zaključiti brez politike in tudi tedaj ne, ko bi zbor ne imel prav nobene prilike zato. Nemske grožnje ne smejo nikogar prestrašiti. Vlada naj pa nikar ne misli, da je že s tem storila Čehom kdove kako uslugo, ker je sploh sklicala dež. zbor. Ko bi se sedaj ne sošel, bi ne bilo treba pred Božičem rešiti vladne predloge o dež. nakladi na žganje. Češki narod hoče obradunati s sedanjo vlado in se ne bo strašil pred nikakimi sredstvi. — Morda računajo radikalci na obstrukcijo v dež. zboru. Tej bi avstrijski narodi sicer ne oporekali, a Čehom bi gotovo več škodila nego koristila.

Kompromis v češkem veleposelstvu. Včeraj sta se zbrala v Pragi izvršna od-

bora konservativnega in ustavovernega češkega veleposelstva, da se dogovore o bližnjih državnozborskih volitvah, posebno pa glede kompromisa, da se prepreči boj mej obema strankama. Ožji odbor konservativnega veleposelstva se je o tej zadevi že posvetoval. Dotične seje sta se udeležila tudi bivša ministerska predsednika knez Windischgraetz in grof Thun. Pri zadnjih volitvah v l. 1897 se je sklenil kompromis za one veleposelstniške skupine, kjer sta obe stranki primeroma jednako močni. Isto se zgodi bržkone tudi sedaj.

Dalmatinci in železniško vprašanje. Prihodnjo soboto se vrši v Spljetu velik shod, na katerem bo hrvatski narod slovesno protestoval proti jednostranski rešitvi železniškega vprašanja v Bosni. Ljudstvo je silno razburjeno in bo baje zahtevalo od svojih bodočih zastopnikov, naj vstrajajo tako dolgo v odločni opoziciji nasproti vladi, dokler ne spolni zahtev Dalmacije. Svojo nejevoljo pa morajo zastopniki že pokazati v deželnem zboru, ki se snide 10. t. m.

Novi nemški zastopnik v Petrogradu je, kot smo že omenili, dosedanji poslanik v Bruslju, grof Alvensleben. Rojen v letu 1836 je že leta 1861 stopil v diplomatsko službo, ter bil pozneje pridružen raznim poslanštvom. V letu 1872 je postal poslaniški svetnik v Petrogradu, štiri leta pozneje je postal glavni konzul v Bukareštu. L. 1872. je šel kot poslanik v Darmstadt, 1882 v Haag, 1884 v Washington, štiri leta pozneje so ga pa pozvali v Bruselj, kjer je ostal do sedaj. Na nemškem cesarskem dvoru uživa novi zastopnik Nemčije v Petrogradu veliko zaupanje in pričakujejo, da bo deloval v smislu kneza Radolina.

Francoski framasoni se pač ne morejo pritoževati, da se jim slabo godi pod sedanjim ministerstvom. Vse se zgodi po njih volji in naj bi bilo še tako krivično in bedasto v očeh treznomiselnih mož. Te dni je bil kardinal v Reimsu, Langenieux s svojo duhovščino obsojen na večjo denarno kazen, ker je »prekoračil prepoved mestnega zastopa, da se vernih duš dan ne sme vršiti po mestu cerkveni sprevedi. V resnici se sprevedi ni vršil v mestu, marveč kakor doslej običajno in vključ znan prepovedi neovirano samo na pokopališču. Te vrste sprevedov dosedaj nihče ni oviral, in se v tem slučaju sploh ne more govoriti o prekoračenju prepovedi. In vendar se je izvršila obsodba, ki bo dala pogum tudi zastopstvom ostalih framasonskih mest v Franciji. Vključ temu se gotovi krogi drznejše trditi, da je sedanja vlada preveč »reakcijskarnar«.

Vojska v Južni Afriki bo donesla Angležem kaj malo časti. Poleg tega namreč, da je po poročilu strogo oficijalnega »War Office« sedanja vojska stala Angleže že 90.000 mož in 40.000 konj, torej trikrat toliko mož, kakor je bila burska, je najbolj sramotno dejstvo, da so pričeli sedaj angleški vojaki opravljati rabeljsko in policijsko službo. Vojska je stopila sedaj popolno v nov štadij, kar se tudi pozna na strani burskih bojnikov in po njih številnih zmagah.

Glasba.

V Schwentnerjevi založbi sta izšli ravnokar sledeči skladbi:

»Pod oknom«. Samospev za bariton s spremljevanjem klavirja. Zložil dr. Gojmir Krek. Ob stoletnici Prešernovega rojstva. Last založnikova. Cena 1 K 60 h.

»Zimska idila«. Balada (Besede A. Aškerca.) Za srednji glas s spremljevanjem klavirja uglasbil Risto Slavin. Op. 7. Gospodu drju Beli Stuhcu prijateljsko posvečeno. Cena 1 K.

Dr. Gojmir Krek nam je podal tu težavno skladbo, ki zahteva od peveca obilo vaje in točnosti, da jo izvede. Zdi se nam še celo, da je nekoliko preveč nasprotstev položil v to skladbo, ki ima po besedilu samo tožno liričen značaj. Vsekako pa se je g. dr. Krek tu pokazal kot vrlo izobraženega glasbenika, katerega toplo pozdravljamo med novimi skladatelji.

G. Risto Slavin nam je pa že prej pokazal, da zna krepko uglaševati epične pesmi. Kratki izraziti stavki pripovednega

značaja se mu dobro posređijo. Tudi on stoji na stališču moderne tehnike. X.

Slovstvo.

Afera Tacoli-Ledochowski. Dunajski katoliški akcijski odbor je izdal pod naslovom: »Der Fall Tacoli-Ledochowski« 27 str. broječo brošuro izpod peresa barona Bischoffshausen-Neuenrode, ki se dobiva pri založniku H. Kirschu, Dunaj, I. Singerstr. 7. komad s poštnino vred 35 v. V tej knjižici je obširno in temeljito opisana dvobojna afeta, s katero smo tudi mi svojedobno seznanili čitatelje.

Trinajst torkov v čast sv. Antonu Padovanskemu. Spisal P. Alfons Furlan, mašnik frančiškanskega reda. V Ljubljani 1900. Katol. tiskarna v Ljubljani. Cena v platno vezani knjigi 32 kr., v usnje 38 kr., z zlato obrezo 46 kr. — Sv. oče Leon XIII. nagovarja vse kristijane, naj posebno časté sv. Antona Padov. Mi Slovenci ga moramo častiti posebej še zato, ker je bil v naših krajih v Gorici, na Krasu, v Trstu, kjer je gotovo pridigoval in spovedoval. Frančiškanski samostani na Goriškem, Koroškem in Kranjskem so spadali k romanjski redovni pokrajini. V to pokrajino je bil sprejet sv. Anton in jo je potem kot provincial vladal nekaj let. Ta knjižica je spisana, da bi se bolj razširilo češčenje sv. Antona, in obsega njegov kratek življenjepis, premišljevanja in druge molitve. Jezikovno je knjižica prirejena po načelih o. Stanislava Škrabca.

Dopisi.

Iz Čičarije, 3. decembra. Tam pod Orejakom, pravi, da je središče Čičarije. Bilo bi to v Lanišću. In tam je bil v nedeljo političen sestanek pod vedrim nebom, kateri je bil za Lanišče skrajna potreba. Tavalj so Laniščani v tmini, dali se zavesti besedam italijanskih podrepnikov, poslušali so novega odrešenika, in znajte, da je dosti Laniščanov na njihovi strani. Dr. Dinko Trinajstić je narodu raztolmačil, kaj je parlament, kaj poslanec. Predočeval mu je tri stranke v Istri: hrvatsko, italijansko in socijalistiško. Omenjal je odpadnika Krstića; govoril je o Laginji ter pozval narod, da odda svoje glaso-ve njemu.

Naš dični Fran Flego je poljudno razpravljal, kolike »koristi« imamo od italijanskega nadvladja v Istri; kazal je zanemarljive ceste, in vendar vedno večji namet za ceste; opisoval žalostno stanje hrvatskih šol in vendar vedno strožje iztirjavanje šolskih taks, ter končal z vzklikom: Bog je rekel: Ljubi svojega bližnjega kot samega sebe. Ljubi torej i ti svojega sodeželana, a glej, da ne bolj kot sebe; ne toliko, da bi njega poviševal, a sebe poniževal.

Šime Defar, načelnik tinjanski, je svaril narod pred onimi zaslepljenci, ki govoré, da hočemo Istro prodati Hrvatom, ter bodril poslušalce k slogi proti njim za našega prvoritelja Laginjo.

A domači župni upravitelj je prav s prestom pokazal na grabežljive volkove, ki gledajo, katero ovco bi požrli. — No, nikar ne mislite, da je ta sestanek tako mirno prešel. Bilo je polno ugovarjanja. Neki Šajina, podkupljen od slavnega našega Markija, je celo povedal, da so Italijani iz Buzeta njim napravili vodnjak na trgu, a Hrvatí nič za Lanišče. Pozabil je pa menda povedati, da je zadnji načelnik italijanske stranke v Buzetu Clarich samo za komisije k temu zavodu zaslužil 265 gld. 56 kr. Tam izza zida kazal je svojo glavo Scala, stric onega Skale, ki je nedavno v Roču kupil z 2000 K zmago italijanski stranki. Odpiral je na široko svoja usta in pretel s pestmi, kakor da bi se ga kdo bal. Pomagale so tudi nekatere ženske z glasnim, navlašče prirejenim smehom. No, vse to je pa bilo, ker je gospod učitelj Marki tako zapovedal. Ali zapomnil si bode ta renegat dan sestanka v Lanišću. Zelen je bil od jeze, ko se ga je odkrilo narodu, da vidi, kak je. On in nihče drugi je na pot proti Lupoglavi, po kateri so imeli priti Trinajstić, Defar in drugi na zborovanje, zapovedal postaviti trd papir z napisom: »Živio Franc Jožef I. — Živio naša mati Istra. — Živio dr. Ivan Krstić, — kojega pričakujemo danes. Živio matere istrijskih mladič. — Bog nas očuvaj od sta. — Živio Lanišče. — Dr. I. Krstić!!!

Pogreške so nekatere navlašče pripravljene. Ali da bi vsaj on ali njegova gospa

znali skriti pisavo! — No, dobil je plačo na shodu, kjer se ga je pokazalo kot pravega Krstičevca, pravega odpadnika in plačenika, pravega učitelja-zlotvora v Istri. In »Učit Tovariš« se ne sramuje sprejemati v svoje predale njegovih dopisov! Ako ta laniški Krstičevac ne miruje v prihodnje, pripravljeni smo pokazati ga svetu v pravi luči!

Proti četrti uri odpravljali smo se iz Lanišča na pot proti domu. Ah da bi videli ta dirindaj Laniščanov! Pijani so letali za nami s pokrivalkami ter rogovi ter vpili: Živio Krstič! Proklinjali so nas, ki želimo narodu dobro. Vse je vrvelo na nas, cel kup žensk, ki so morda nekaj — ob oslobadanjju Buzeta iz italijanskih krempljev — nosile kruh svojim možem-volilcem v Buzet, a danes se s celo svojo družino prodale, zaletavale se v nas. Pod varstvom bajonetov smo odšli.

Evo vam iz središča Ččarije. Mislili smo do sedaj, da nas narava sama pogorostasnih pečinah deli od vsakega podkupljanja od italijanskih podreptnikov, ali sedaj vidimo, da tudi v Ččariji ni vse zlato, kar se sveti. Za volitve, ki bodo v četrtek in petek, nas ni strah, ker vsa druga Ččarija drži z našo stranko. Strah mora biti le Laniščane za posledice včerajšnjega sestanka. S svojim vedenjem odtujili so si vse okoličane in njihov up, da zidajo novo cerkev s pomočjo okoličanov, da dobe občinsko poglavarstvo v Lanišču samem, splaval je bržkone z včerajšnjim dnem po vodi.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. decembra.

Messieurs Sans Gêne so »Narodovis« uredniki z dr. Tavčarjem na čelu. Vse duhovnike pavšalno blatijo in jim podtikajo najnesramnejše reči. Z imeni na dan! jim kličejo, a ti ljudje brez srama pravijo, — naj jih poiščemo sami! Dr. Tavčarju, ki po dolenskih očtarjih »duha k Bogu povzdiguje« in z umazanimi ustmi duhovnike obrekuje, smo tudi klicali: Z imeni na dan, drugače ste nesramen lažnik in obrekovalec! In — dr. Tavčar pravi, da imena zato ne pove, ker tisto »druhal, ki stoji okoli »Slovenca«, tako zaničuje, da ga sploh nobeden izmed njih ne more razžaliti.« Oho! Slovenska »inteligenca«, ali te ni nič sram? Obrekujete kar na vatle, a če vas kdo prime, počepnete v koruzo! Lažete kakor cigani, a če se pošlje popravek, treba vas je sodnijsko prisiliti, da laž popravite! Lepa družba!

Prihodnjo nedeljo, 9. grudnia t. l. bo v Marijanišču ob 1/2.7. zjutraj sveta maša s skupnim obhajilom za Vincencijevo družbo, popoldne ob šestih pa občni zbor.

Predsednik deželnega nadsodišča v Gradcu grof Gleispach je v spremstvu svojega tajnika došel včeraj popoldne v Ljubljano in se nastanil pri »slonu«.

Mil. knezoškof lavantinski se je predvčeršnjim popoldne z brzovlakom odpeljal na Dunaj.

Duhovniške premembe v lavantškofiji. Premeščeni so gg. kaplani: V. Janžekovič iz Čadrama k Sv. Nikolaju pri Ormožu, Jos. Plepelec iz Št. Nikolaja v Prihovo, Fr. Schreiner iz Šmarjete pri Ptuj v Dobrno, Mat. Zemljč iz Dobrne v Čadram in Melh. Zorko iz Prihove v Šmarjeto pri Ptuj.

Slavnosten koncert priredi »Glasbena Matica« v nedeljo dne 9. decembra t. l. v zgornji veliki dvorani Narodnega doma v proslavo stoletnice rojstva slovenskega pesnika prvaka dr. Franceta Prešerna in na korist Prešernovemu spomeniku v Ljubljani pod vodstvom koncertnega vodje gosp. Mat. Hubada. Pri koncertu sodelujejo: gospici Mira Dev (sopran-solo) in Vanda Radkiewicz (alt-solo), gospoda Stanislav Orzelski (tenor-solo) in Cecil Vasiček (bas-solo), šolski zbor »Glasbene Matice«, pomnožen po oddelku pevskega zbora »Glasbene Matice« in godba slavnega »c. in kr. pešpolka Leopolda II., kralj Belgijcev, št. 27. — Spored: V. A. Mozart: Requiem. Za soli, mešan zbor in orkester. St. 1. Requiem. Sopran-solo in zbor; št. 2. Dies irae. Zbor; št. 3. Tuba mirum. Čveterospev; št. 4. Rex tremendae. Zbor; št. 5. Recordare. Čveterospev; št. 6. Confutatis. Zbor; št. 7. Lacrimosa. Zbor; št. 8.

Domine Jesu. Soli in zbor; št. 9. Hostias. Zbor; št. 10. Sanctus. Zbor; št. 11. Benedictus. Soli in zbor; št. 12. Agnus Dei. Sopran-solo in zbor. — Začetek točno ob 7. uri. Konec ob 8. uri. — Cene prostorov: Prve do tretje vrste 2 gld., četrte do sedme vrste 1 gld. 50 kr., od osme vrste nadalje in na galeriji 1 gld. Stojišča 50 kr. Dijaške in garnizijske vstopnice 30 kr. — Vstopnice se dobivajo v trgovini gospoda J. Lozarja in na večer koncerta pri blagajnici. Tekst po 10 kr. istotam.

Miklavžev večer v »Katoliškem Domu«. Tako ljubkih prizorov še ni videl »Kat. Dom«, kakršni so se po zgornjih njegovih prostorih vršili včeraj. Do zadnjega kotička so včeraj zvečer napolnili dvorano in stranske prostore ljubki otročički, ki so s strahom in upom pričakovali Miklavža. Mnogo otročičev je moralo žalostnih domov, ker ni dobilo več prostora. Pa je bil res čestit sinočnji Miklavž v »Kat. Domu«. Po slovesnosti primernem govoru č. g. Godca, dvignil se je ob zvokih meščanske godbe zastor in pokazala se je v svitu bengalične luči prekrasna skupina: sv. Miklavž v družbi angeljev in na tleh pod njim tropa preplašenih vragov. Vse ostali del odra zavzeli so mnogobrojni darovi, katere je Miklavž prinesel pridnim otročičem. Miklavž je z milim glasom nagovoril otroke, kazal na njih napake in slabe navade, ter jih vnel k pridnosti, ubogljivosti in pobožnosti, potem pa je stopil med otročiče, ki so molili in mu hvaležno poljubljali roko za bogate darove. Tudi stariši in njihovi prijatelji pomladili so se ob teh prizorih in vsem so se iskrite oči, kakor v zlatih davnih časih, ko so tudi naša srca trepetala na Miklavžev večer ob glasu verig. Dolgo časa je trpelo, predno je mogel Miklavž razdeliti številne darove, a nihče se ni naveličal gledati veselja otročičev, ko so gledali Miklavžu v lepo oko in se strahom obračali od vragov, ki so »grozne stvari« počeli na odru. — Ostali del večera je meščanska godba izpolnila na splošno zadovoljnost. Splošna želja je bila, da tako čest Miklavž obiše s tolikim spremstvom Katol. dom tudi leto osorej.

Odbor gospej za razdelitev obleke ubogim učenkam in učencem tukajšnjih ljudskih šol se vsem p. n. dobrotnikom in dobrotnicam najtopleje zahvaljuje za darila in najuljudneje vabi k razdelitvi, katera se bode vršila dne 8. decembra 1900 ob 11. uri dopoldne v telovadnici I. mestne deške šole.

Umrli je dne 4. t. m. na Kalu pri Št. Petru na Notranjskem Pavel Špilar, župan občine Sv. Mihela in večletni načelnik »posojilnice v Košani«.

Izpred porotnega sodišča. Poleg Jak. Mlakarja, o katerem smo včeraj poročali, je stal 4. t. m. pred porotniki Fran Rode iz Zaloga pri Brdu, ker je 23. junija letos v pretepu s krampom udaril po glavi Petra Makoveca in mu zbil oko. Sodišče je obsodilo Ródetu v štiriletno, z mesečnim postom poostreno ječo.

František Ondříček v Celovcu. Iz Celovca, dne 5. dec. Prihodnji torek dné 11. dec. nastopi tukaj sloveči češki virtuoza goslih, g. František Ondříček. Ob pol 8. uri zvečer priredi koncert v mali dvorani godbenega društva. Ondříček je pred leti že večkrat nastopil v Celovcu.

Slovenska zmaga na Koroškem. Iz Celovca, dne 5. t. m. Včeraj so imeli v bližnjih Hodišah občinsko volitev. Občina je bila doslej v nasprotnih rokah. Slovenska stranka je po hudi borbi, v kateri so nasprotniki delali z vsem pritiskom, zmagala s sijajno v II. in III. razredu. Malone vsi volilci so prišli na volišče, v II. razredu n. pr. od 55 volilcev 53. V III. razredu so dobili naši možje 93, nasprotniki 87 glasov, v II. naši 27, nasprotniki 22 glasov. Po naši zmagi so nasprotniki dali svoji jezi na tak način duška, da so jih morali miriti — orožniki! — Slava vrlim slovenskim volilcem, ki so ob tolikem nasprotstvu ostali trdni in neomahljivi v njihovem narodnem prepričanju!

Na grobu svoje soproge zastrupil se je pred nekaj dnevi v Št. Andreju v lavant. dolini bivši civilni inženir Schulz, ki se je ravno povrnil z Ogerskega.

Povozil je vlak v torek ob pol 1 zjutraj Antona Milaveca, pomočnega čuvaja na

Lazih. Na postaji Lazi je en vagon skočil s tira, vsled tega je bil en tir zaprt, in vsi vlaki od Zaloga do Kresnic so vozili isto noč po enem tiru. A. Milavec pa ni vedel za to, in ko je šel po noči v službo, pride za njim brzovlak, on se umakne, toda ravno na isti tir, po katerem je šel vlak. Ta ga zgrabi in po njem je bilo. A. Milavec je bil zelo dober mož, zapustil je 28letno vdovo in 3 male otročiče.

Mažarska »svoboda«. Iz ječe so izpustili trinajst ogerskih Slovkov, ki so bili obsojeni, ker so, kakor smo poročali tudi mi, pozdravili urednika Ambra Petrova, ko je bil došel iz zapora; isti so prestali svojo dvamesečno kazen. Zaprti ostanejo še gospodje: M. Dula (štiri mesece), pesnik Sveztozar Hurban (tri mesece), Pavel Mudronj, Andrej Halaša in Josip Ciper, ki je nastopil kazen pozneje Vladimir Mudronj, kateremu so zaradi bolezni dovolili odlog, pojde tle dni v ječo. Zadnji čas so prepovedali jetnikom celo čitanje nabožnih knjig in skupne sprehode, ker je »Magyar Szo« denunciral, da se jetnikom godi preobro. Res viteški so ti — Azijati! Tako svobodo daje narodom liberalizem!

Bankerot moderne šole. Letno poročilo mesta Dunaja drastično osvetljuje mnogo proslavljane vspehe novodobne šole za ljudsko izumiko in sicer temeljem statističnih podatkov. Leta 1879 je vstopilo na Dunaju 12.389 otrok v prvi razred ljudske šole. Od šole, ki le količkaj zadostuje svojemu namenu, bi bilo pričakovati, da spravi vsaj dobro in srednje nadarjene učence, to je nekako dve tretjini, do najvišjega t. j. osmega razreda. V resnici pa je od 12.389 otrok le 2.628 to je 21 odstotkov v doseglo učni cilj. Ta židovsko liberalni bankrot je bil tako očiten, da so si tudi liberalci prizadevali ga prikriti. Profesor Gulgler je predlagal reorganizacijo dunajskega ljudskega šolstva in kot »pons asinorum« se je vpeljal red »komaj zadostno« da bi se tako število učencev v višjih razredih vsaj nekoliko pomnožilo. Toda tudi ta korak je bil brez vspeha. Leta 1890 je vstopilo 26.172 otrok v prvi razred ljudske šole. Od teh jih je prišlo v osmi razred l. 1897 6399 to je 25 odstotkov. Od sto otrok revnega ljudstva pride jih torej petindvajset v zadnji razred ljudske šole, oziroma v srednjo šolo! In to imenujejo liberalci ljudsko izobrazbo! Po pravici pravi poročilo: Noben židovski oderuh bi ne mogel nesramneje ogoljufati ljudstva, kakor ga je novodobni šolski zakon.

Ustrelil se je v Budimpešti sodnik upravnega sodišča Baratlom pl. Bonemisza. Ko je prišla včeraj opoldne soproga iz cerkve domov, našla ga je v postelji mrtvega.

Nesreča ob Krügerjevem prihodu v Kolinu. V Kolinu so hoteli Krügerja prav slovesno sprejeti. Silno veliko ljudstva se je sešlo na kolodvoru. Tam so pa ravnokar peron razkopali, da bi se naredila nova odprtina za luč. Ta precej globoka odprtina je bila zagrnjena le s slabimi deskami za silo. Ker je pritiskala silna množica, se je ta plot udrl in štirideset ljudi, med njimi tudi dame, je padlo v globino in se precej poškodovalo. Žalostno je gledal Krüger ta nesrečni sprejem. Bilo je toliko ljudstva tudi na cestah, da je le s težavo prišel Krüger v svoj htel.

V obrambo deklet. Ker se razne posredovalnice in judovski mešetarji bavijo s tem, da prodajajo dekleta v nenravne svrhe, ustanavljajo se po raznih državah odbori, ki prevzamejo skrb, da se preganjajo in kaznujejo taki vampirji. Najprej se je to začelo na Angleškem v Londonu. Taki odbori so se nadalje osnovali na Francoskem in Nemškem. Za Avstrijo se ravnokar na Dunaju snuje tak odbor. Londonsko društvo pa zahteva, da se naj naredi iz teh posameznih odborov mejnarodna zveza, ker pri sedanjem pravosodju je brez mednarodne zveze nemogoče zasledovati taka zločinstva.

Telefonska in brzojavna poročila.

Inomost, 6. dec. Tukajšnji občinski zastop se je izjavil proti udeležbi na dunajskem shodu.

Dunaj, 6. decembra. V Zofijini dvorani se je sinoči odkrilo častno darilo

za Krügerja ob ogromni udeležbi. Slavnostni govornik je obžaloval, da Krüger ni bil vsprejet v Berlinu. Zborovalci so odpotali Krügerju pozdravno brzojavko.

Berlin, 6. dec. Krüger je dal na grob starega cesarja Viljema položiti venec s trakovi v barvah južnoafriške republike Stari cesar Viljem je l. 1884 Krügerja prijazno sprejel.

Berlin, 6. dec. V državnem zboru se je včeraj pričela glavna razprava o predlogu centuma glede verske sloboe. Poslanec Lieber je predlagal, naj se predlog izroči odseku 28 članov. Za predlog so se izjavili socialist Vollmar, nac. liberalce Bassermann, Richter in Poljak knez Radziwill.

Zofija, 6. dec. »Agence tel. bulgare« poroča: Ministerstvo je podalo ostavko. Sobranje je odgodelo.

Rim, 6. dec. Skoda pri obrežnih nasipih, ki so se vsled povodnji sesuli, znaša nad 5 milijonov. Mnogo obrežnih nasipov se bode še sesulo ter so se prebivalci sosednih hiš morali izseliti.

London, 6. dec. Večerni listi poročajo iz Pretorije 3. t. m.: Govori se, da sta burska poveljnika Erasmus in Viljoen obkoljena v Bronkhorstspuitu.

London, 6. decembra. Javlja se, da je kitajski dvor sklenil izdati edikt, ki zapoveduje obglavljenje Tuana in pa Tung Fu Sianga. Na južnem Kitajskem je ustaja ter so se ustaši polastili Kwang Tunga.

Novijork, 6. dec. Iz Pekina se brzojavlja 4. t. m.: Kakor se je pričakovalo, današnji sestanek poslanikov ni dovedel do nikakega vspeha. Poslanik Conger je izjavil, da bo prihodnji sestanek zadnji te vrste, a se ne vrši prej, dokler ne dobe vsi zastopniki končnih navodil.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prevel I. B.—č.

(Dalje.)

Čuden bi bil konec, če bi nenadoma ne prišla čudna pomoč. Predsednik zdravstvenega odseka se zateče obupan in s solzami v očeh k menihoma, ki sta vodila bolnico. Oče Michele mu obljubi, da tekom štirih dnij vse mrličje spravi iz mesta. Osem dnij pa mu zadošča, da poskrbi še za prihodnost. S svojim tovarišem in uradniki zdravstvenega sveta gre iz mesta, iskat kmetov. S svojo in odsekovo veljavo jih nabere dvesto ter jim ukaže, da izkopljejo tri velikanske jame. Potem »monatti« poberó mrličje, tako, da na določen dan izpolni svojo obljubo.

Časih je bila bolnica brez zdravnikov. Za veliko plačo in velike časti so jih dobili, a še vedno premalo. Časih je zmanjkalo tudi živeža, da so ljudje jeli lakote umirati.

Kadar uže nihče ni videl, kje se ga glava drži, ker je vsega zmanjkalo, prišla je nenadoma pomoč od usmiljenih ljudi. Kajti sredi splošne otrplosti in malomarnosti, ko se je vsakdo bal le za svojo kožo, našli so se usmiljeni ljudje, v kojih srcih se je vzbudila milosrčnost, ko je v njih ponehalo zemeljsko veselje.

V tem ko so nekateri zbežali in ušli, dasi bi morali paziti na bolnike in jim streči, ostali so drugi zdravi in pogumni na svojem mestu. Druge je pobožnost vspodbudila, da so radovoljno prevzeli in opravljali službo, četudi jih ni nihče klical.

Najbolj zvesto, udano in vstrajno so izpolnjevali svojo težko dolžnost duhovniki. V bolnici, v mestu so vedno pomagali. Kjer je bilo trpljenje, tam so bili oni. Zmirom so se pomešali mej vzdihujoče, umirajoče bolnike. Z zemeljsko pomočjo so družili tudi nebeško. Več kot šestdeset župnikov je umrlo v mestu za kugo, mej devetimi gotovo osem.

Federigo jih je bodril z besedo in vzgledom. Skoro vsi posli so mu pomrli; duhovniki, gosposke, zvunanji knezi so ga prosili, naj se ogne nevarnosti in gre na kmete, a on ni poslušal teh svetov in se je ustavljal prošnjam. Župnikom je pisal: »Rajši zapustite življenje, nego svojo čredo, svoje

ovčice. Radovoljno idite kugi nasproti, ako morete le jedno dušo pridobiti za nebesa!"

Previden je bil, če ga to ni oviralo v izpolnjevanju dolžnosti, to isto je svetoval tudi duhovnikom. Brigal se ni za nevarnost, kakor bi je ne videl. Vedno je hvalil in vspodbujal gorečnost duhovnikov, bodril jih k hladnokrvnosti, pošiljal jih tja, kjer so drugi izumrli; a tudi k njemu je smel vsakdo priti. Obiskaval je bolnice, tolažil bolnike, hrabil služabnike. Tekal je po mestu, pomagal onim okužencem, ki so bili zaprti, stal je pod okni, pred vrati in poslušal njih vzdihovanje, tešil jih je in osrčeval. Živel je sredi kuge in se je čudil, da se mu ni nič hudega zgodilo.

V splošni bedi in občem neredu se navadno poveča in povzdigne krepost. A, žal, se navadno z njo poveča tudi hudobija in sprijenost.

To se je tudi tedaj zgodilo. Hudobnežem, katerim je kuga prizanesla in katerih ni prestrašila, bila je splošna razburjenost lepa prilika za malopridnosti.

Javna oblast je bila v rokah najbolj sprijenih ljudij. „Monatti“ in „apparitori“ so bili večji del ljudje, katere je bolj mikala prostost in vabilo ropanje, nego strašila kuga in gnjus. Morali so se ravnati po strogih predpisih pod ostrimi kaznimi, nadzorovali so jih komisariji, te so zopet nadzorovali plemiči in uradniki, ki naj bi poskrbeli za potreben red in varnost.

To je trajalo nekoliko časa; a ker je vsak dan umrlo, onemoglo in popadalo na tla več ljudij, brzdal jih naposled ni nihče več. „Monatti“ posebno so se mešali v vsako stvar. Šli so v hiše svojih prejšnjih gospodarjev ali sovražnikov, niso zinili besedice o ropanju, a polagali so svoje okužene in hudobne roke na zdrave ljudi, otroke, sorodnike, žene, može in pretili, da jih peljejo v bolnico, če se ne odkupijo. Tudi so le za plačo vozili uže na pol gnjila trupla.

Pravilo se je — in to lahko verujemo, ker so bili ljudje tako lahkoverni, „monatti“ in „apparitori“ pa hudobni — pravili so, piše Tadino, da so „monatti“ in „apparitori“ navlašč spuščali z voza okuženo obleko, da bi raznesli kugo, ki jim je donasala toliko dobička.

Drugi so se preoblekli kot „monatti“ navezali si na noge zvonec, kakor so ga nosili pravi „monatti“, da so se ločili od drugih ljudij, in so vlomili v hiše.

V zaprte hiše, kjer je ječal kak umirajoč bolnik, prišli so tatovi meni nič tebi nič krast. Druge so napadli in oropali barič, ki so doprinali ravno take ali še huje malopridnosti.

(Dalje prih.)

Cena žitu na dunajski borzi
dné 5. decembra 1900.
Za 50 kilogramov

Pšenica za pomlad . . .	K	7-77	do	K	7-78
Rž za pomlad . . .	»	7-61	»	»	7-62
Tursica za maj junij 01 . .	»	5-22	»	»	5-23
Oves za pomlad . . .	»	5-89	»	»	5-90

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306,2 m. srednji zračni tlak 736,0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Soba	Podavina v 24 urah
5. 9. zveč	732,2	-7,0	sr. jzah	oblačno	
6. 7. zjut.	730,4	7,8	sr. jzah.	oblač.	0,0
6. 2. popol.	731,7	8,4	sr. svzh.		

Srednja večerajšnja temperatura 5,0° normale: 0,3

Zahvala. 1070 1-1

Povodom dné 30. novembra v Pragi mi umrlega nepozabnega soproga, gospoda

Frana Smola

oficijala o kr. državnih železnic v Ljubljani

došli so mi obili dokazi gniljivega sočutja od strani njegovih gg. kolegov in od mnogobrojnih prijateljev umrlega.

Zahvaljujem se vsem najiskreneje, posebno pa skupini avstrijskih železničnih uradnikov v Ljubljani za krasni venec.

V Ljubljani, dne 6. decembra 1900.

Terezija Smola,
vдова oficijala državnih železnic.

NAJLEPŠE PRAZNIČNO DARILO!
V NOBENI SLOVENSKI HIŠI SE NE BI SMELE
POGREŠATI

POEZIJE
DOKTORJA
FRANCETA
PREŠERNA
UREDIL SKRIPT. L. PINTAR

ILUSTRIRANA IZDAJA, SEŠITA 5 K, V PLATNU VEZANA
6 1/4 K, V USNJU VEZANA 9 K. NATISNILA IN ZALOŽILA
IG. PL. KLEINMAYR & FID. BAMBERG V LJUBLJANI
• DOBIVAJO SE PO VSEM KNJIGOTRŽNICAH •

1023 20-9

Službe išče

mład, oženjen **cerkvenik**, vseskozi zmožen, ker je tako službo opravljal že 7 let. Je tudi izučen čevljar. Nastopi lahko takoj

Ponudbe naj se blagovolijo poslati na naslov: **A. Jeršan**, Trebnje št. 26. Dolenjsko.

1060 3-2

Srno, 1067 3-1

razkosano, po nizki ceni priporoča

Rudolf Petrič,
trgovina specerijskega blaga in živil,
Valvazorjev trg 6 (nasproti križevniške cerkve).

Služba organista
in **cerkvenika**

se pri župni in romarski cerkvi Marije Snežne na Veliki pošta Cmurek, Štajersko, do novega leta 1901 odda.

Prosilci Ceciljanci imajo prednost ter se naj s spričevali osebno pri cerkvenem predstojništvu predstavijo.

1064 3-1 **Cerkveno predstojništvo.**

ANT. PRESKER
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6

se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozara na veliko svojo zalogo **izgotovljene obleke** posebno na **haveloke** v največji izbiri po najnižjih cenah.

170 81

Za ličenje kositernih predmetov, bronzovo imitacijo, bronžiranje kipov iz mavca, bronžiranje ograj pri stopnicah, vse v najfinjši izvršitvi, priporočata se **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 26 11-6

Nova zdravju koristna pijača je nova **kisikova sodovica**, imenovana

„Eau d'Oxygen“, ki se izdeluje v laboratoriju **lekarne „pri orlu“**

Mr. Ph. Mardetschlager-ja, lekarnarja in kemika v Ljubljani.

Ta pijača ima poleg osvežujočega tudi človeški organizem oživljajoči učinek, ker ima v sebi obilico kisika, vslep česar se odlikuje, čista ali spojena z drugimi prmesi, kakor vinom ali sadnimi sokli, mej vsemi naravnimi ali umetnimi ogljenokislimi vodami.

Vsebinska sifonske steklenice stane 30 h. takzovane krakerl-steklenice stane 20 h. — Pazi naj se na v steklo vtisnjen napis „Eau d'Oxygen“ in ime **Mardetschlager**.

1062 (3-2)

Oznanilo.

Čast mi je naznaniti p. n. občinstvu, da sem **prevzel in otvoril** v Ljubljani v Šelenburgovih ulicah št. 3 **(dr. Kosler-jeva hiša)** obstoječo

trgovino z dišavami, strupi in materijalnim blagom.

Mnoge zveze, katere imam z največjimi tu- in inostranskimi tovarnami in trdkami, me stavijo v prijeten položaj, da bom mogel č. odjemalcem vsestransko ustreči. — Zunanja naročila izvršim točno in solidno.

Obilega obiska prosi z velespoštovanjem

Anton Kanc,
drožerist.

1065 8-1

Največja trgovina z izgotovljeno obleko.

Eričar & Mejač **oblek za gospode, dečke in otroke.**

Ljubljana, **Mične novosti v konfekciji za dame.**

Prešernove (Slonove) ulice 9 **Nizke cene.** **Solidna postrežba.**

Dunajska filialka
Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompi, vinkuliranje in 984 147 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka
na Dunaju, I. Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20.000.000 K.
Reservni zaklad nad 7.500.000 K.
Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plzinju, Budejevicah, Pardubicah, Taboru, Benesavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dne 6. decembra.		Dne 5. decembra.		Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878		Salmove srečke, 40 gld.	
Skupni državni dolg v notah . . .	98 50	20 mark . . .	23 51	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 1% . . .	93 75	St. Genois srečke, 40 gld. . .	203 —
Skupni državni dolg v srebru . . .	98 25	20 frankov (napoleonador) . . .	19 15	Prioritetne obveznice državne železnice . . .	421 —	Waldstemove srečke, 20 gld. . .	50 —
Avstrijska zlata renta 4% . . .	117 20	Italijanski bankovci . . .	90 60	južne železnice 3% . . .	336 10	Ljubljanske srečke . . .	80 —
Avstrijska kronska renta 4% . . .	98 60	C. kr. cekini . . .	17 34	južne železnice 5% . . .	119 75	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld. . .	270 75
Ogerska zlata renta 4% . . .	116 —			dolenjskih železnic 4% . . .	99 50	Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v . . .	6200 —
Ogerska kronska renta 4% . . .	91 90					Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld. . .	805 —
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. . .	1696 —					Akcije južne železnice, 300 gld. st. . .	112 —
Kreditne delnice, 160 gld. . .	671 25	3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld. . .	172 50			Splošna avstrijska stavbiška družba . . .	147 —
London vista . . .	240 25	Državne srečke l. 1864, 100 gld. . .	198 —			Montanska družba avstr. pian. . .	451 —
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. veli . . .	117 60	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron . . .	94 50			Trboveljska premogarska družba, 70 gld . . .	430 —
		Tisne srečke 4% . . .	100 gld.			Papirnih rubljev 100 . . .	254 50
		Dunavske vravnavne srečke 5% . . .	258 50				

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri zrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako zrebanje.
Kulancna izvršitev naročil na borzi.

Menjalnična delniška družba
„M E N C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasniti v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosede kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.